

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра обліку, аналізу і аудиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Податкова політика

вибіркова

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Економічний факультет

Мова навчання українська

Розробник: Кузь Василь Іванович, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту

Профайл викладача: <https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-obliku-analizu-i-audytu/kolektyv-kafedry/kuz-vasyl-ivanovych>

Контактний телефон: +38(095)0444671

E-mail: v.kuz@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua>

Консультації: згідно з графіком

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Ефективне здійснення фінансової політики передбачає забезпечення сталого розвитку економіки, стійкий ріст національного доходу, підвищення добробуту громадян і суб'єктів підприємницької діяльності, повну зайнятість, природний рівень інфляційних процесів, відсутність циклічних коливань в економічних процесах тощо. Одним із ключових інструментів фінансової політики, які забезпечують вплив на економічні процеси, поряд із видатками, є оподаткування. У даному контексті слід вести мову про важливість податкової політики як інструменту впливу на суспільно-економічний розвиток. Податкова політика держави – важлива складова системи державного регулювання економіки, механізму управління соціально-економічним розвитком держави, ознака суверенітету країни і водночас умова її незалежності.

2. Мета навчальної дисципліни

Формування системи теоретичних знань та практичних навичок щодо організації та методики здійснення суб'єктом фінансової політики сукупності економічних, фінансових і правових заходів з формування національної податкової системи з метою забезпечення фінансових потреб держави, окремих соціальних груп суспільства, а також розвитку економіки країни за рахунок перерозподілу фінансових ресурсів тощо. Основними завданнями вивчення дисципліни «Податкова політика» є набуття здобувачами методологічних, організаційних та методичних знань щодо формування податкової політики, механізмів реалізації її елементів, визначення напрямів стратегічного розвитку податкової системи в цілому та податкової політики, зокрема, тощо.

3. Пререквізити

Навчальна дисципліна «Податкова політика» є вибірковою компонентою освітньої програми та вивчається здобувачами на другому (магістерському) рівні вищої освіти в обсязі 120 год (4 кредити). Засвоєння основних тем курсу повинно надати майбутнім фахівцям теоретичне розуміння та практичні навички щодо формування елементів податкової політики, її реалізації як засобу управління фінансово-економічними процесами макро та мікрорівнів. Вивчення здобувачами навчальної дисципліни «Податкова політика» здійснюється на основі отриманих знань та практичних навичок з навчальних дисциплін «Податкова система», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Облік і оподаткування малого бізнесу», «Інформаційні системи в обліку і оподаткуванні» тощо. Вивчення навчальної дисципліни «Податкова політика» базується на потенційному паралельному освоєнні теоретичних і практичних матеріалів з таких навчальних дисциплін як «Адміністрування податків» або ж «Податковий менеджмент».

4. Результати навчання

Компетентності та програмні результати навчання, які посилює та поглиблює навчальна дисципліна «Податкова політика» відповідно до Освітньо-

професійної програми «Облік і оподаткування»:

4.1. Загальні компетентності:

- ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності).

4.2. Фахові компетенції:

- ФК 3. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків;
- ФК 7. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства;
- ФК 9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування;
- ФК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

4.3. Очікувані програмні результати:

- ПРН 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний рівень і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління;
- ПРН 4. Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання;
- ПРН 5. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання;
- ПРН 8. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства;
- ПРН 17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: Податкова політика												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	Індивідуальні завдання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Денна	1	2	4	120	2	30	8	7	–	75	–	Залік
Заочна	1	2	4	120	2	6	4	–	–	110	–	Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб.	інд.	с.р.		л	п/с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Сутність та механізм реалізації податкової політики											
Тема 1. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	8	2	1	–	–	5	8	1	–	–	–	7
Тема 2. Мета, завдання та принципи податкової політики	10	2	1	–	–	7	10	1	–	–	–	9
Тема 3. Типи та методи податкової політики	12	4	2	–	–	6	12	1	2	–	–	9
Тема 4. Механізм реалізації податкової політики	12	4	2	–	–	6	12	1	–	–	–	11
Тема 5. Податкова політика та макроекономічна нестабільність	8	2	1	–	–	5	8	–	–	–	–	8
Разом за змістовим модулем 1	50	14	7	–	–	29	50	4	2	–	–	44
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Регулятивний потенціал та ефективність податкової політики											
Тема 6. Регулятивний потенціал податкової політики	16	4	2	–	–	10	16	1	1	–	–	14
Тема 7. Податкове навантаження	12	4	2	–	–	6	12	1	1	–	–	10
Тема 8. Податкова політика та економічне зростання	14	2	1	–	–	11	14	–	–	–	–	14
Тема 9. Ефективна та справедлива податкова політика	14	2	1	–	–	11	14	–	–	–	–	14

Тема 10. Податкова політика в умовах глобалізації	14	4	2	–	–	8	14	–	–	–	–	14
Разом за змістовим модулем 2	70	16	8	–	–	46	70	2	2	–	–	66
Усього годин	120	30	15	–	–	75	120	6	4	–	–	110

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів складається з обов'язкових і вибіркового завдань.

Обов'язкова робота здобувачів:

- 1) опрацювання лекційного матеріалу;
- 2) вивчення питань дисципліни, що винесені на самостійне опрацювання;
- 3) виконання господарських ситуацій.

Вибіркова робота здобувачів:

- 1) виконання науково-пошукових завдань;
- 2) виконання індивідуальних практичних робіт.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	2	3	4
1	Тема 1. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	5	7
2	Тема 2. Мета, завдання та принципи податкової політики	7	9
3	Тема 3. Типи та методи податкової політики	6	9
4	Тема 4. Механізм реалізації податкової політики	6	11
5	Тема 5. Податкова політика та макроекономічна нестабільність	5	8
6	Тема 6. Регулятивний потенціал податкової політики	10	14
7	Тема 7. Податкове навантаження	6	10
8	Тема 8. Податкова політика та економічне зростання	11	14
9	Тема 9. Ефективна та справедлива податкова політика	11	14
10	Тема 10. Податкова політика в умовах глобалізації	8	14
Разом		75	110

6. Методи навчання, контрольні заходи та критерії оцінювання

Методи навчання:

- 1) вербальні методи (лекція, дискусія, бесіда, пояснення, розповідь);
- 2) практичні методи (практичні та ситуаційні завдання);
- 3) наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали);
- 4) робота з інформаційними ресурсами (з нормативною базою, науковою та навчально-методичною літературою, інтернет-ресурсами);
- 5) самостійна робота над індивідуальним завданням за програмою навчальної дисципліни;

6) комп'ютерні засоби навчання (дистанційне навчання з використанням онлайн-платформ).

Контрольні заходи охоплюють поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється з метою перевірки досягнення програмних результатів за окремими темами під час проведення практичних занять з урахуванням самостійної роботи здобувача. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання підсумкових навчальних досягнень здобувачів.

Методи оцінювання:

- 1) фронтальне усне опитування програмного матеріалу;
- 2) індивідуальне усне опитування;
- 3) тестування;
- 4) оцінювання виконаних практичних завдань;
- 5) презентація результатів виконаних індивідуальних творчих та розрахункових завдань (реферати, есе, звіти, доповіді, статті);
- 6) підсумковий контроль.

Система оцінювання знань здобувачів з дисципліни «Податкова політика» передбачає оцінювання окремих видів (напрямів) роботи здобувачів, зокрема:

- 1) оцінювання роботи здобувачів на семінарських і практичних заняттях;
- 2) оцінювання відповіді здобувача при складанні заліку.

Максимальна кількість балів за змістові модулі:

– I змістовий модуль – 30 балів (за усні та письмові відповіді на семінарських і практичних заняттях (в т.ч. за самостійну та індивідуальну роботу));

– II змістовий модуль – 30 балів (за усні та письмові відповіді на семінарських і практичних заняттях (в т.ч. за самостійну та індивідуальну роботу)).

Розподіл балів між видами (напрямами) роботи здобувача наведений в табл.

1.

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Денна форма											
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Відповіді на семінарських та практичних заняттях оцінюються за наступною шкалою:

– 5,4-6,0 бала – здобувач вирішує практичне завдання самостійно, отримує правильні відповіді, аналізує одержані результати, дає правильні відповіді на додаткові теоретичні питання; при відповідях на семінарських заняттях у повній мірі розкриває зміст питань, аргументує відповіді, правильно називає нормативно-законодавчі акти, вільно володіє термінологією;

– 4,8-5,3 бала – здобувач працює над виконанням практичного завдання на

рівні п.1, але ним допущені арифметичні помилки у розрахунках, певні неточності у висновках, які він сам і виправив (або ж за допомогою викладача); дає правильні відповіді на додаткові теоретичні питання; при відповідях на семінарських заняттях розкриває зміст питань, аргументує відповіді, правильно називає нормативно-законодавчі акти, допускаючи несуттєві помилки, володіє термінологією;

– 4,2-4,7 бала – рішення господарських ситуацій містить арифметичні та логічні помилки, здобувач не може сам чітко сформулювати висновок за результатами розв'язку, дає правильні відповіді на додаткові теоретичні питання; при відповідях на семінарських заняттях розкриває зміст питань, частково аргументує відповіді, правильно називає нормативно-законодавчі акти, володіє термінологією;

– 3,6-4,1 бала – здобувач не може самостійно розв'язати практичне завдання і лише за допомогою викладача або ж здобувачів, які працюють біля дошки він отримує правильний результат, дає посередні відповіді на додаткові теоретичні питання; при відповідях на семінарських заняттях поверхнево розкриває зміст питань, частково аргументує відповіді, називає нормативно-законодавчі акти, допускаючи незначні помилки, частково володіє термінологією;

– 3,0-3,5 бала – здобувач не може самостійно розв'язати практичне завдання і лише за допомогою викладача або ж здобувачів, які працюють біля дошки він отримує правильний результат, дає неповні, необґрунтовані відповіді на додаткові теоретичні питання; при відповідях на семінарських заняттях поверхнево розкриває зміст питань, частково аргументує відповіді, неправильно називає нормативно-законодавчі акти, поверхнево володіє термінологією;

– 2,1-2,9 бала – здобувач не може самостійно розв'язати практичне завдання і лише за допомогою викладача або ж здобувачів, які працюють біля дошки він отримує правильний результат, не дає відповіді на додаткові теоретичні питання, використовує примітивні логічні методи без використання наукових методів дослідження; при відповідях на семінарських заняттях поверхнево розкриває зміст питань, не аргументує відповіді, неправильно називає нормативно-законодавчі акти, не володіє термінологією;

– 0-2,0 бала – здобувач не в змозі самостійно розв'язати завдання, його знання з теми значно обмежені, не дає відповіді на додаткові теоретичні питання; при відповідях на семінарських заняттях не розкриває зміст питань, не називає нормативно-законодавчі акти, не володіє термінологією.

Вивчення навчальної дисципліни «Податкова політика» завершується складанням здобувачами заліку. Залік проводиться у письмовій або усній формах на основі залікових завдань. Залікові завдання охоплюють зміст всієї програми дисципліни та складаються з двох теоретичних питань, практичного завдання (практичної ситуації), п'яти стандартизованих тестів та трьох категорій (понять), зміст яких слід розкрити. Знання теоретичних та практичних аспектів дисципліни максимально оцінюються в 40 балів.

Критерії оцінювання відповіді здобувача при складанні заліку:

– 36,0-40,0 бала – здобувач дає обґрунтовану, глибоку та теоретично правильну відповідь на поставлені теоретичні питання, демонструє знання теоретичного та практичного матеріалу, термінів, наводить висновки, практичне

завдання та тестові завдання виконав правильно, правильно розкрив зміст категорій (понять);

– 32,0-35,0 бала – здобувач дає обґрунтовану, глибоку та теоретично правильну відповідь на поставлені теоретичні питання, демонструє знання теоретичного та практичного матеріалу, термінів, наводить узагальнення і висновки, проте наявні несуттєві неточності у практичній ситуації чи тестових завданнях;

– 28,0-31,0 бала – здобувач володіє знанням матеріалу на рівні п.1, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, при виконанні практичного завдання допускає незначні помилки, але виконав його повністю, наявні неправильні відповіді по тестових завданнях, які здобувач самостійно виправив;

– 24,0-27,0 бала – здобувач показав посередні знання з теоретичної підготовки або дає малообґрунтовані відповіді, частково виконав практичне завдання та тести, наявні неточності при розкритті змісту категорій;

– 20,0-23,0 бала – здобувач показав посередні знання з теоретичної підготовки або дає малообґрунтовані відповіді, частково виконав практичне завдання;

– 14,0-19,0 бала – здобувач не може повністю розкрити суть теоретичного питання, не знає відповідних категорій (термінів), допускає помилки та неточності у поясненні змісту категорій та процесів, не правильно вирішив практичне завдання та більшість тестових завдань;

– 0-13,0 бала – здобувач не може розкрити суть теоретичного питання, не знає відповідних категорій (термінів), допускає багато помилок та неточностей у поясненні змісту категорій та процесів, не правильно вирішив практичне завдання, на переважну більшість тестів надано хибні відповіді.

При виставленні загальної підсумкової оцінки за шкалою ECTS за дисципліну враховуються отримані здобувачем бали за всі змістові модулі та на заліку. Переведення загальної кількості набраних балів в підсумкову оцінку за шкалою ECTS здійснюється за допомогою встановленої шкали (табл. 2) (згідно Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича).

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Оцінка рівня знань за результатами вивчення дисципліни заноситься у відомість та залікову книжку здобувача.

7. Рекомендована література

7.1. Фахова (основна)

1. Андрущенко В.Л., Варналій З.С., Прокопенко І.А., Тучак Т.В. Податкові системи зарубіжних держав: навчальний посібник. К.: Видавництво «Кондор», 2012. 222 с.
2. Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та інші. Податкова система: навчальний посібник. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.
3. Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М.О. та інші. Податкова система: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
4. Єфименко Т.І., Тимченко О.М., Сибірянська Ю.В. Податкова система. Тренінг-курс: навч. посіб. К. ДННУ «Академія фінансового управління». 2012. 656 с.
5. Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Кізима А.Я., Карпова В.В. Податковий менеджмент : підручник. К. : Знання, 2008. 525 с.
6. Іванов Ю.Б. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування: монографія. Х.: Вид-во ІНЖЕК, 2007. 448 с.
7. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
8. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: навч. посіб. Під ред. Ю.Б. Іванова та І.А. Майбурова. Х.: ВД «ІНЖЕК». 2010. 492 с.

7.2. Нормативна база

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>. (дата звернення: 26.06.2022).
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. (дата звернення: 26.06.2022).
3. Положення про Державну митну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. №227. URL: <https://customs.gov.ua/polozhennia>. (дата звернення: 26.06.2022).
4. Положення про державну податкову службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. №227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n15>. (дата звернення: 26.06.2022).

7.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua. (дата звернення: 26.06.2022).
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>. (дата звернення: 26.06.2022).

3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua>. (дата звернення: 26.06.2022).
4. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua>. (дата звернення: 26.06.2022).
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>. (дата звернення: 26.06.2022).
6. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua>. (дата звернення: 26.06.2022).
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua. (дата звернення: 26.06.2022).
8. Офіційний сайт Міжнародної Федерації Бухгалтерів. URL: www.ifac.org. (дата звернення: 26.06.2022).
9. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua. (дата звернення: 26.06.2022).
10. Офіційний сайт Українського бухгалтерського тижневика «Дебет-Кредит». URL: www.dtki.com.ua. (дата звернення: 26.06.2022).
11. Офіційний сайт Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України. URL: www.ufraa.org. (дата звернення: 26.06.2022).